

SUMMIT NATO VE WALESU

Závěry vrcholné schůzky Severoatlantické aliance 4.-5. září 2014

Vrcholní představitelé zemí Aliance se sešli počátkem září 2014 ve Walesu ve chvíli, kdy NATO stahovalo vojáky z Afghánistánu, zatím nejdelší mise v historii Aliance, a kdy na východě Ukrajiny probíhaly boje s proruskými separatisty. Mezi tématy schůzky tak dominovaly **budoucnost afghánské mise a vztahy s Ruskem**, které přispělo k destabilizaci Ukrajiny. Na základě těchto událostí se též jednalo o definici účelu NATO, kdy odstupující generální tajemník NATO Anders Fogh Rasmussen zdůraznil, že „hlavním úkolem Severoatlantické aliance zůstává obrana území všech jejích členů.“ Mezi další témata patřily **kybernetická bezpečnost, terorismus, nestabilní státy a pirátství**.

1) Působení NATO v Afghánistánu

Na konci roku 2014 končí mandát Mezinárodních bezpečnostních podpůrných sil (ISAF), které působily v Afghánistánu od roku 2001, od roku 2003 pak pod velením NATO. Aliance tam však bude působit i nadále v rozsahu definovaným v Deklaraci o Afghánistánu, která byla na summitu přijata:

- » Novou misí **Resolute Support** (Rozhodná podpora) se členské a partnerské státy Aliance zavázaly pokračovat ve výcviku, poradenství a pomoci Afghánským národním bezpečnostním silám (ANSF).
- » Severoatlantická aliance a její partneři budou v rámci **Finanční podpory ANSF** podporovat afghánské síly až do konce roku 2017.
- » Nový program **Trvalého přátelství NATO – Afghánistán** bude sloužit k pravidelným konzultacím politických i praktických prvků společného zájmu a strategických otázek.

Aliance je připravena vytvořit i zvláštní program pro partnerství a spolupráci v rámci Politiky partnerství NATO (NATO Partnership Policy). Záměrem je podpořit vnitřní mírový proces, aby se Afghánistán stal stabilní, suverénní, demokratickou a jednotnou zemí.

2) K situaci na Ukrajině

Představitelé Aliance odsoudili ruské kroky porušující mezinárodní právo a vyzvali Rusko, aby vrátilo Ukrajině anektovaný Krym, stáhlo z něj své jednotky a přestalo podporovat ozbrojence na východě Ukrajiny. Ve Walesu zasedala i Komise NATO – Ukrajina, která vyslovila podporu ukrajinské suverenitě a územní celistvosti a kde byly dohodnuty nové programy zaměřené na rozvoj ukrajinského armádního velení, logistiky a kybernetické obrany. Mnoho členů Aliance poskytlo podporu Ukrajině na základě dvoustranných dohod. Aliance Rusku dala jasné najevo, že bude čelit dalším ekonomickým sankcím a diplomatické izolaci, pokud nezmění svůj postoj k ukrajinské krizi.

Co je summit NATO

Summit NATO je pravidelné zasedání hlav států a vlád členských zemí, při kterém vyhodnocují a vytváří strategické vedení činností Aliance. Koná se přibližně jednou za dva roky. Summit je důležitým prvkem v rozhodovacím procesu NATO, například se zde zavádějí nové politiky, přijímají noví členové, zahajují významné iniciativy a rozvíjí partnerství s nečlenskými státy. V roce 2002 se tento summit konal poprvé v hlavním městě post-komunistické země – v Praze. Příští summit hostí v roce 2016 Varšava.

„Naše kolektivní bezpečnost je nade vše pochybnost silná jako nikdy předtím. Aliance je odhodlána trvale jistit své východní členy.“

David Cameron, britský premiér

3) Akční plán připravenosti

Aliance rozhodla též o podniknutí kroků k uklidnění svých východních členů znepokojených aktivitami Ruska. Byl proto přijat Akční plán připravenosti, v jehož rámci budou ve východní Evropě rozmístěny jednotky ostatních členů. Reakci na hrozby pak mají zrychlit nové Síly okamžité reakce (Very High Readiness Joint Task Force), které budou čítat 4 000 až 6 000 mužů schopných nasazení během dvou až pěti dnů. Zvýší se i četnost vojenských cvičení ve východní Evropě.

4) Financování

Obrana Aliance měla být posílena i přijetím větší odpovědnosti evropských členů za vlastní bezpečnost prostřednictvím navýšení obranných rozpočtů na 2 % HDP do roku 2020. K dané dohodě ale státy nedospěly, místo toho budou o dosažení této mety jen usilovat.

Kritika summitu

Přestože nastupující generální tajemník NATO Jens Stoltenberg uvedl, že rozhodnutí na summitu ve Walesu přispěla ke zlepšení kolektivní bezpečnosti a pomohou lépe čelit jakýmkoli hrozbám, podle některých hlasů summit NATO naprosto selhal v prozíravosti a vedení. Na jednání se potvrdila neochota k vojenské konfrontaci s Ruskem v oblasti východní Evropy, mimo státy NATO. Podle bývalého velvyslance USA na Ukrajině Johna Herbsta Aliance nerozhodla o poskytnutí vojenských zásob Ukrajině a neproběhla ani koordinace sankcí proti Rusku. Státy se až příliš snažily vyhnout se poškození vlastních ekonomických zájmů v Evropě a neshodly se proto na silném postoji. Tento přístup tak nechává prostor vyhlídkám na lepší vztahy s Ruskem a připomíná politiku usmířování, než aby byl silnou odpovědí na ruské porušení ukrajinské suverenity. Taktéž neurčité závazky ke zvyšování obranných rozpočtů jsou spíše jen politickou proklamací.

ČR na summitu

Českou delegaci na summitu vedli prezident Miloš Zeman, ministr obrany Martin Stropnický a ministr zahraničí Lubomír Zaorálek. ČR na jednáních potvrdila záměr podílet se na operaci Rolute Support výcvikem afghánských vzdušných sil. V zemi bude i nadále působit polní chirurgický tým. ČR se přihlásila rovněž k začlenění svých jednotek do Sil okamžité reakce, kam může vyčlenit 150 příslušníků speciálních sil, v případě potřeby i s vrtulníkovou podporou, dále přepravní letouny CASA, logistickou podporu nebo četú protiletadlového kompletu RBS.

Ministři obrany ČR, Dánska, Norska, Španělska, Portugalska a Řecka na summitu podepsali dohodu o společném nákupu přesně naváděné letecké munice. České letectvo by tak mohlo získat 180 raket vzduch-země.

Bibliografie a zdroje k tématu:

- » Summit NATO 2014 - Newport, Wales. MO ČR 8. 9. 2014. <http://www.mocr.army.cz/nato/summit/2014/summit-nato-2014---newport--wales-101741/>
- » Speciál: Summit NATO ve Walesu 2014. http://www.natoaktual.cz/special-summit-nato-ve-walesu-2014-daq-/na_zpravy.aspx?c=A140804_134855_na_summit_m02
- » Britain to lead 'spearhead' force. Daily Mail 5. 9. 2014. <http://www.dailymail.co.uk/wires/pa/article-2744805/West-continue-Russia-sanctions.html>
- » NATO and the 'Pivot' after Wales. The International Relations and Security Network 12. 9. 2014. <http://www.isn.ethz.ch/Digital-Library/Articles/Detail/?ots591=4888caa0-b3db-1461-98b9-e20e7b9c13d4&lng=en&id=183520>
- » NATO's Summit: Transformation for the Future, 'Serious Failure' in the Moment. Atlantic Council 8. 9. 2014. <http://www.atlanticcouncil.org/events/past-events/nato-s-summit-transformation-for-the-future-serious-failure-in-the-moment>
- » NATO in Wales: Summit of missed opportunities. European Leadership Network 19. 9. 2014. http://www.europeanleadershipnetwork.org/nato-in-wales-summit-of-missed-opportunities-_1913.html
- » Wales Summit Declaration on Afghanistan. NATO 4. 9. 2014. http://www.nato.int/cps/en/natohq/news_112517.htm
- » Joint Statement of the NATO-Ukraine Commission. NATO 4. 9. 2014. http://www.nato.int/cps/en/natohq/news_112695.htm
- » Russia-Ukraine crisis moves NATO back toward its roots. CNN 5. 9. 2014. http://edition.cnn.com/2014/09/04/world/europe/nato-russia-challenge/index.html?hpt=hp_t5
- » Klíčový summit ve Walesu. Revue Politika 4. 9. 2014. <http://www.revuepolitika.cz/clanky/2065/klicovy-summit-ve-walesu>
- » NATO after the Wales Summit: Readyng the Alliance for the Future. AMO 14. 10. 2014. http://www.amo.cz/editor/image/produkty1_soubory/amocz_pp_2014_03.pdf

„Zpátky ke kořenům“

Kroky ruského prezidenta Vladimira Putina porušující mezinárodní právo ukazují Alianci cestu zpět k jejím kořenům, tedy k ochraně svých členů před vojenskou agresí. Po konci studené války se však Aliance zaměřila na „nové hrozby“, přestala Rusko vnímat jako hrozbu a členské země si nepřipouštěly možnost přímého ohrožení. Přivlastnění si Krymu Ruskem a jeho aktivity na východě Ukrajiny to však změnilo a východní členové NATO se obávají možného narušení své suverenity. „Obnovení ztracených schopností je záležitostí vyzbrojení, cvičení a přítomnosti jednotek v Polsku a Pobaltí,“ řekl bývalý generální tajemník NATO Jaap de Hoop Scheffer.

Pokud budete mít zájem o další informace k tomuto tématu, neváhejte se obrátit na:
Informační centrum o NATO
Jungmannova 17, 110 00 Praha 1
info@natoaktual.cz
tel.: 221-506-758